

Στη φορεσιά και στο κόσμημα αποτυπώνεται το πνεύμα και ο χαρακτήρας του λαού μιας περιοχής σε κάθε φάση της ιστορικής διαδρομής του. Επομένως η ενδυμασία θεωρείται ιστορική πηγή ισότιμη με τις άλλες ιστορικές πηγές αλλά και ισοδύναμη με καλλιτεχνικές και πνευματικές εκδηλώσεις που συναντούμε σε κάθε περίοδο ή χρονικό σημείο της ιστορίας μας.

Ας μην λησμονούμε ότι στα σχολικά βιβλία όλων των βαθμίδων της Εκπαίδευσης η αναφορά στην φορεσιά γενικότερα και πιο συγκεκριμένα στην ελληνική παραδοσιακή φορεσιά, καταλαμβάνει αρκετές σελίδες προκειμένου να καταδειχθούν και μέσα από την εκπαιδευτική διαδικασία ορισμένες από τις προαναφερθείσες θέσεις.

Αυτό σημαίνει ότι μια ποιοτική έκθεση – παρουσίαση παραδοσιακής φορεσιάς όπως μέχρι τώρα ο ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΙΜΑΓΚΑΣ «ΘΥΑΜΙΣ» έχει με επιτυχία οργανώσει, αποτελεί σημαντικό εργαλείο και πολλαπλά αξιοποιήσιμο στα χέρια του εκπαιδευτικού, του γονέα και πάνω απ' όλα του ίδιου του μαθητή, του νέου. Τα στοιχεία τα οποία αντλούνται μέσω της διαδικασίας αυτής αποτελούν πολύτιμο και αναγκαίο βοήθημα ιδιαίτερα για την νέα γενιά, επειδή μέσω πρωτόγωνρων βιωμάτων συμβάλλουν καθοριστικά

Στην διαμόρφωση της προσωπικότητας του σύγχρονου νέου ενώ ταυτοχρόνως του παρέχουν μοναδικά εφόδια εθνικής αυτογνωσίας.

Όταν αναφερόμεθα στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του νέου να διευκρινίσουμε ότι εννοούμε πως η διαδικασία αυτή υπηρετείται πολύπλευρα επειδή οι γνώσεις ή το πληροφοριακό υλικό αντλείται από τις περισσότερες ανθρωπιστικές επιστήμες όπως Λαογραφία, Εθνολογία, Εθνογραφία, Κοινωνική Ανθρωπολογία, Κοινωνιολογία, Ιστορία, Λογοτεχνία, Φι-

λολογία, Θεολογία κ.λπ. αλλά και από την Ενδυματολογία, Κινησιολογία, χωρίς να παραγνωρίζεται η παρουσία και συμβολή των Θετικών Επιστημών και της Τεχνολογίας.

Είναι γεγονός ότι ο κόσμος έχει πια αλλάξει. Οι φορεσιές μπήκαν στα σεντούκια ή έγιναν κουρελόπανα. Οι άνθρωποι ξέχασαν να υφαίνουν στον αργαλειό, να βάφουν με φυτικά χρώματα, να κεντούν, λησμονήσαν τον σωστό κεφαλόδεσμο. Αδιαφόρησαν για την ονομασία του κάθε τμήματος και τη σημασία του κάθε διακριτικού, του κάθε συμβόλου. Έμαθαν να πηγαίνουν στα μαγαζιά και να αγοράζουν ρούχα που δεν έχουν σχέση με την ιστορία της γενιάς τους.

ΟΜΩΣ

Τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες η παραδοσιακή φορεσιά εκτός από αντικείμενο έρευνας και συλλογής τείνει να γίνει στοιχείο μαζικής κουλτούρας. Οι αιτίες αυτής της αναγεννήσεως είναι βέβαια διαφορετικές από αυτές της γεννήσεώς της. Τότε ήτο αναπόσπαστο τμήμα της προσωπικότητας του ανδρός και της γυναίκας, μέρος του οικογενειακού πλούτου και του τρόπου ζωής. Σήμερα αποτελεί ζωντανό στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς και ψυχαγωγίας.

Μέσα σε ένα κλίμα αντιπαράθεσης με τα ξενόφερτα ήθη και έθιμα, άλλοτε πάλι με άλλοθι αυτήν την αντιπαράθεση, δεκάδες πολιτιστικοί σύλλογοι και πνευματικά κέντρα δήμων και κοινοτήτων νοικιάζουν και κατασκευάζουν παραδοσιακές φορεσιές, ισχυριζόμενοι ότι αποτελούν πιστά αντίγραφα των αυθεντικών. Το αποτέλεσμα πολλές φορές είναι δυσάρεστο επειδή λόγω του ανταγωνισμού η αναπαραγωγή τους οδηγεί στον ευτελισμό της αξίας τους και της αξίας της χρήσεώς τους.

Ο Χορευτικός & Λαογραφικός Σύλλογος Στιμαγκας «ΘΥΑΜΙΣ»

μέσω εκδηλώσεων που προβάλλουν και προωθούν το θέμα «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ», προσπαθεί να ξαναφέρει στο προσκήνιο εικόνες που βγαίνουν κατευθείαν μέσα από την ψυχή μας, χωρίς σκέψη, αβίαστα, γιατί πάντα ήταν εκεί.....,

Και όχι εικόνες που διαστρεβλώνουν, αλλοιώνουν και διασύρουν την πολιτιστική μας κληρονομιά

Αγωνίζεται να καταστήσει τον μέσο πολίτη κοινωνό μιας μοναδικής εμπειρίας, να τον φέρει σε άμεση επαφή με έναν σημαντικό τομέα του λαϊκού μας πολιτισμού, να τον μυήσει σε ένα χώρο τόσο άγνωστο αλλά και τόσο οικείο, αφού πρόκειται για τον ίδιο του τον ευατό!

Συμμάχους και συναγωνιστές προς την κατεύθυνση αυτή ο σύλλογός μας έχει το διεθνώς καταξιωμένο ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ «ΔΟΡΑ ΣΤΡΑΤΟΥ», Λαογράφους, Ιστορικούς, Φιλολόγους, Μουσειολόγους, συλλέκτες παραδοσιακών φορεσιών και όχι μόνο.

Με τιμή

Το Δ.Σ του Συλλόγου

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με εγγραφές για παρακολούθηση παραδοσιακών χορών σε συνεργασία με το Θέατρο Δόρα Στρατού
Τηλ. 6980851993 Ζάρκων Αικατερίνη

**ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΙΜΑΓΚΑΣ
«ΘΥΑΜΙΣ»**

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΙΜΑΓΚΑΣ ΔΗΜΟΥ ΒΕΛΟΥ-ΒΟΧΑΣ

• ΝΟΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

ΤΗΛ. 2742061251 - 6980851993

Email: laografikosstimangas@in.gr

http://www.laografikosstimangas.gr

Το παρόν συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος «Προέγερση LEADER» Άξονας 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2007-2013.

Ο ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΙΜΑΓΚΑΣ «ΘΥΑΜΙΣ»

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ «ΔΟΡΑ ΣΤΡΑΤΟΥ»

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
2015

ώρα 19:00

Αυθεντικές
παραδοσιακές
φορεσιές
του Θεάτρου
«ΔΟΡΑ ΣΤΡΑΤΟΥ»

ΑΓΡΟΤΟΛΕΣΧΗ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΙΜΑΓΚΑΣ

Η φορεσιά αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία του Ελληνικού λαϊκού πολιτισμού. Είναι τέτοιος ο πλούτος, τόσο μεγάλη η ποικιλομορφία των παραδοσιακών φορεσιών. Κάθε φορά εντυπωσιάζομαστε από την διαφορετικότητα των φορεσιών σε κάποια εκδήλωση, πανηγύρι, ή χορευτική παράσταση. Ακόμα πιο έντονα συναισθήματα, βέβαια, βιώνουν όλοι όσοι συμμετέχουν σε πολιτιστικούς συλλόγους και έχουν την δυνατότητα – με κάθε ευκαιρία – να φορέσουν μια παραδοσιακή φορεσιά και να ζήσουν την ιεροτελεστία του ντυσίματος.

Η παραδοσιακή φορεσιά γοητεύει τη φαντασία, συνεπαίρνει την ψυχή, μιλά βαθιά στο υποσυνείδητο για την απaráμιλλη ομορφιά του λαϊκού πολιτισμού. Αυτό γιατί το κάθε κομμάτι έχει τη δική του ιστορία, γίνεται μυθικό, μαγικό, καταγράφεται μέσα μας για πάντα.

Οι παραδοσιακές φορεσιές δεν είναι θεατρικά κοστούμια, δεν είναι στολές. Θυμίζουν και αποκαλύπτουν τα στοιχεία, τις αξίες, τη φυσιογνωμία, το «είναι» των παραδόσεών μας, της ιστορίας μας. Είναι γεγονός ότι τα αντικείμενα από μόνα τους δεν μπορούν να μας δώσουν ολόκληρη την ουσία του λαϊκού πολιτισμού. Αυτό γιατί το πιο σημαντικό ευρίσκει στις σχέσεις των ανθρώπων και στον

τρόπο δια του οποίου αντιμετωπίζουν τον κόσμο. Μικρές κοινωνίες αυτοτελείς, η κάθε μια με την δική της ιστορία, άλλαζαν αργά διατηρώντας μια ξεχωριστή ταυτότητα. Γι' αυτό η φορεσιά το κάθε χωριού ή του κάθε νησιού είναι διαφορετική.

Σήμερα βλέπουμε την φορεσιά και θαυμάζουμε την ομορφιά της, τα χρώματα και τα κεντήματα. Είναι δύσκολο όμως να καταλάβουμε το καρδιοχτύπι της κοπέλας που τη φόρεσε όταν βγήκε από το σπίτι της για πρώτη φορά επίσημα για να εμφανισθεί στον χορό, δηλώνοντας ότι είναι έτοιμη για παντρεία. Τότε όταν η γυναίκα κατέβαινε στο παζάρι, η φορεσιά της 'μιλούσε' και έλεγε από ποιο χωριό κατάγεται, αν είναι παντρεμένη, αν έχει παιδιά, αν ο άντρας της είναι γεωργός ή βοσκός, αν έχει πένθος κ.λπ. Όποιος την έβλεπε 'διάβαζε' την φορεσιά της και της συμπεριφερόταν ανάλογα.

Η φυσιογνωμία της είναι αποτέλεσμα αργής εξελικτικής διαδικασίας, λόγω των σταθερών προδιαγραφών του τρόπου ζωής και της αισθητικής εκείνων των εποχών. Είναι όμως και έργο συλλογικής οικγενειακής δουλειάς και μάλιστα διαφορετικών γενεών οι οποίες τηρούσαν απαρέγκλιτα τους όρους της παραδόσεως μεταφέροντας προφορικά τις εμπειρίες των από γενιά σε γενιά. Αυτόνομη είναι η εξάρτηση από τα τοπικά υλικά και το εμπόριο (άστυ-ύπαιθρος, κατακτητές – υπόδουλοι). Γενικότερα όμως η αισθητική αντίληψη της κοινότητας δίνει την χρωματική κλίμακα (κυριολεκτικά και μεταφορικά) μέσα στην οποία κινείται το άτομο και χαρακτηρίζει την ιδιαίτερη τοπική έκφραση.

Πάνω στην κάθε φορεσιά πολλές τέχνες έβρισκαν την εφαρμογή τους: υφαντική, βαφική, κεντητική, χρυσοκεντητική, πλεκτική, αργυροχρυσοχοΐα, δερματοτεχνική.

Ο ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΙ-ΜΑΓΚΑΣ «ΘΥΑΜΙΣ» μέσω εκδηλώσεων που προβάλλουν και προωθούν το θέμα **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΟΡΕΣΙΑ** προσπαθεί να ταξιδέψει τον θεατή στον μαγικό κόσμο της παραδοσιακής φορεσιάς αφού η ένδυση είναι άμεσα συνυφασμένη με τα ενδότερα της ψυχής και της σκέψης. Αυτό σημαίνει ότι ο θεατής έχει την δυνατότητα μέσω της επαρκούς και εμπειριστατωμένης πληροφόρησης να παρατηρήσει εκ του σύνεγγυς αξιόλογες λεπτομέρειες, να αναζητήσει και να εντοπίσει χαρακτηριστικά, να ερμηνεύσει συγκεκριμένα στοιχεία και να εξαγάγει ασφαλή συμπεράσματα. Σίγουρα σε ανάλογες ενέργειες δεν μπορεί να προβεί σε άλλες περιπτώσεις λόγω της αποστάσεως που τον χωρίζει από την βιτρίνα του μουσείου, ή τον χορευτή κατά την διάρκεια μιας εκδήλωσης.

ΕΠΘΥΜΕΙ να καταδείξει τους άξονες επιρροής που συνέβαλαν μαζί με άλλους παράγοντες στη διαμόρφωση της Ελληνικής παραδοσιακής φορεσιάς, όπως λ.χ 1) την εξ' Ανατολών πλούσια ασιατική παράδοση στο σχέδιο και στο ύφασμα, η οποία μέσω των Αράβων έφθανε στην Ευρώπη ήδη από τον μεσαίωνα. 2) την επίδραση από τον Νότο, μέσω του πνεύματος της λεπτής διακοσμήσεως που δημιούργησαν οι Άραβες. 3) την από την Δύση μακραιοσηνή παράδοση του πολυτελούς ενδύματος η οποία μέσω του εμπορίου δέχθηκε επιρροές ολόκληρου του τότε γνωστού κόσμου και δημιούργησε καινούργιους τύπους και συρμούς. 4) τις τόσο ενδιαφέρου-

σες απόψεις που διαμόρφωσαν για το ένδυμα τα σλαβικά φύλα από τον Βορρά. Συνάμα η μετανάστευση και το εμπόριο, κερσαίο και θαλάσσιο βοήθησαν τους Έλληνες να φέρουν όλα αυτά τα στοιχεία και στο πιο αποκομμένο χωριό ή στο πιο απόμακρο ξερονήσι.

Οι ανωτέρω επισημάνσεις αποδεικνύουν ότι ο Ελληνικός λαϊκός πολιτισμός έχει κοινά στοιχεία με άλλους λαούς, αλλά η προνομιακή γεωπολιτική θέση της Ελλάδας συνετέλεσε στο να αναπτυχθούν εδώ ιδιαίτερες εκφάνσεις και πολυμορφία του παραδοσιακού ενδύματος σε μεγαλύτερο και πλουσιότερο βαθμό εν συγκρίσει προς άλλους λαούς. Οι πολλές και ποικίλες επιδράσεις, μαζί με την αρχαιοελληνική και βυζαντινή παράδοση δημιούργησαν μια αφάνταστη ποικιλία. Έτσι εξηγείται γιατί σε κάθε επαρχία, κάθε πόλη, κάθε χωριό συναντούμε δύο ή και τρεις παραλλαγές της ίδιας τοπικής φορεσιάς.

ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ να επισημανθεί ότι η παραδοσιακή φορεσιά υπήρξε το δημιούργημα ενός συγκεκριμένου οικονομικού, κοινωνικού και ιστορικού γίγνεσθαι. Έχασε τη μάχη της επιβιώσεως στο πέρασμα από τον 19ο στον 20ο αιώνα και εγκατέλειψε σταδιακά το προσκήνιο κάτω από την πίεση των μοντέρνων αναγκών, που άλλαξαν ριζικά τις συνήθειες και μαζί με αυτές το ντύσιμό μας, βάζοντας στη θέση της παραδόσεως τον συρμό, τη μόδα.

Ως εκ τούτου η παραδοσιακή φορεσιά εκτός από την αισθητική απόλαυση που προκαλεί, αφυπνίζει την εθνική και ιστορική συνείδηση ιδίως όταν μέσω της παρατηρήσεως και της μελέτης καθιστά γνωστές στο ευρύ κοινό σελίδες από τον κοινωνικό, οικονομικό, εθνικό, θρησκευτικό βίο της τουρκοκρατίας, του αγώνα της ανεξαρτησίας και των νεωτέρων χρόνων.

